

KALBOS DALIŲ (ŽODŽIŲ KLASIŲ) SISTEMA LIETUVIŲ KALBOJE

Kalbos dalis	Kategorinė reikšmė	Tipas	Gramatinės kategorijos	Vidiniai skyriai	Komunikacinis būtinumas
Daiktavardis	Rodo daikto vardą	Savarankiška	Giminė, skaičius, linksnis	Tikriniai ir bendriniai	Būtinus
Būdvardis	Rodo daikto statinę ypatybę	Savarankiška	Apibrėžtumas, laipsnis, giminė, skaičius linksnis. Priklauso nuo vidinės klasifikacijos.	Kokybiniai ir santykiniai	Būtinus
Skaitvardis	Rodo tikslų skaičių arba tikslių daiktų vietą eilėje	Savarankiška	Priklauso nuo vidinės klasifikacijos: gali būti nekaitomi, kaitomi kaip būdvardžiai, arba turėti tarpinius kaitybos variantus.	Kiekiniai (pagrindiniai, dauginiai, kuopiniai, trupmeniniai) ir kelintiniai	Būtinus
Veiksmažodis	Nustato sakinio predikaciją arba rodo dinaminę daikto ypatybę arba veiksmo aplinkybę	Savarankiška	Priklauso nuo vidinės klasifikacijos. Asmuo, laikas, nuosaka, veikslas, tranzityvumas.	Nekaitomieji (bendratis, būdiny, siekinys), asmenuojamieji (laikų ir nuosakų formos) ir neasmenuojamieji (dalyvis, padalyvis, pusdalyvis, reikiamybės dalyvis)	Būtinus
Prieveiksmis	Rodo ypatybės ypatybę	Savarankiška	Neturi		Būtinus
Įvardis	Pavadoja savarankiškas kalbos dalis (išskyrus veiksmažodį)	Savarankiška	Priklauso nuo vidinės klasifikacijos. Giminė, skaičius, linksnis, apibrėžtumas.	Asmeniniai, sangražinis, savybiniai, parodomieji, klausiamieji-santykiniai, nežymimieji, atskiriamieji, apibendrinamieji, pabrėžiamasis	Būtinus

Kalbos dalis	Kategorinė reikšmė	Tipas	Gramatinės kategorijos	Vidiniai skyriai	Komunikacinis būtinumas
Jungtukas	Rodo ryšius tarp sakinio dalių arba sakinių	Tarnybinė	Neturi	Sujungiamieji (sudedamieji, priešinamieji, skiriamieji, aiškinamieji), prijungiamieji (laiko, priežasties, sąlygos, tikslo, nuolaidos, lyginamieji). Vieniniai, kartojamieji, poriniai.	Būtinai
Prielinksnis	Rodo ryšius tarp žodžių	Tarnybinė	Neturi	Senybiniai ir naujybiniai	Būtinai
Dalelytė	Suteikia sakinio daliai arba sakiniui papildomų prasminių atspalvių	Tarnybinė	Neturi	Klausiamosios, neigiamosios, tvirtinamosios, pabrėžiamosios, tikslinamosios, išskiriamosios, parodomosios, lyginamosios, skatinamosios	Būtinai
Jaustukas	Žmogaus jausmų raiškos priemonė	Emocinė-ekspresinė	Neturi	Nevalingieji ir sąmoningieji	Nebūtinai
Ištiktukas	Garsų ar veiksmų sukeltų vaizdinių raiškos priemonė	Emocinė-ekspresinė	Neturi	Veiksmažodiniai ir mėgdžiojamieji	Nebūtinai

Parengė Antanas Smetona